

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»**

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

29 квітня 2026 р.
м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнська науково-практична конференція

«Сучасні тенденції та розвиток соціально- економічних систем»

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:

Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

<i>Gavkalova Nataliia, Kunitsyn Oleh</i>	248
EUROPEAN DIGITAL INNOVATION HUBS AS POTENTIAL DRIVERS FOR THE CIRCULAR ECONOMY	
<i>Галайда Ярослав Дмитрович</i>	250
ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ КАДРОВОГО ДЕФЦИТУ В УКРАЇНІ	
<i>Єршова Наталя Юріївна, Портна Оксана Валентинівна, Хорошко Олег Владиславович</i>	252
МЕХАНІЗМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕЗІЛЬЄНТНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	
<i>Жорник Валентина Олександрівна</i>	254
ЄДИНИЙ ПОРТАЛ ПОВІДОМЛЕНЬ ВИКРИВАЧІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ АНТИКОРУПЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	
<i>Кукса Валентина Михайлівна</i>	256
КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Луговий Богдан Владиславович, Андрієнко Анна Денисівна</i>	259
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
<i>Лугова Вікторія Миколаївна, Гапонов Максим Олександрович</i>	261
ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ВІЙНИ ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВІДНОВЛЕННЯ	
<i>Мамедлі Абрах</i>	264
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РЕСУРС ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФРАГМЕНТАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
<i>Молодецький Геннадій Геннадійович, Луговий Богдан Владиславович</i>	266
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ НАВЧАННІ ЯК ОСНОВА АДАПТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ ДО НОВИХ ВИКЛИКІВ	
<i>Пільціков Ілля Сергійович</i>	269
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ТРАНСФОРМАЦІЄЮ ТА РОЗВИТКОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ, НАСЕ-2.1 UA ТА ПРІОРИТЕТИ UKRAINE FACILITY	
<i>Романовська Юлія Анатоліївна</i>	270
РИЗИКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Сиромолот Едуард Анатолійович</i>	272
ОЦІНКА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВПЛИВУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОНОВЛЕННЯ ПОЛІТИКИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	

7. Rana K. S., Bayne N. The New Economic Diplomacy: Decision-Making and Negotiation in International Economic Relations. 4th ed. London : Routledge, 2021. 386 p.
8. Фліссак К. А. Економічна дипломатія у системі забезпечення національних інтересів України : монографія. Тернопіль : Новий колір, 2016. 812 с.
9. Платіжний баланс України : аналітичний огляд за 2024 рік / Національний банк України. Київ : НБУ, 2025. 64 с.

УДК: 37.014.5:331.5:004

ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ НАВЧАННІ ЯК ОСНОВА АДАПТАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ ДО НОВИХ ВИКЛИКІВ

Молодецький Геннадій Геннадійович, молодший науковий співробітник НДС,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
genamol02@gmail.com

Луговий Богдан Владиславович, здобувач 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
bodya051105@gmail.com

Стрімкий розвиток цифрових технологій, автоматизація виробничих процесів та активне впровадження штучного інтелекту зумовлюють докорінні зміни у структурі сучасного ринку праці. Професійна діяльність дедалі більше пов'язується з цифровими компетентностями, здатністю швидко опановувати нові знання та адаптуватися до постійних технологічних і організаційних змін. У цих умовах система професійного навчання постає перед необхідністю трансформації, оскільки традиційні освітні моделі часто не забезпечують достатньої гнучкості, швидкості оновлення змісту та відповідності реальним потребам роботодавців. Наявний розрив між результатами професійної підготовки та вимогами ринку праці проявляється у дефіциті кваліфікованих кадрів у високотехнологічних секторах і водночас у зростанні частки працівників із застарілими або нерелевантними компетентностями. Це актуалізує пошук нових підходів до організації професійного навчання, орієнтованих на практичні навички, міждисциплінарність і безперервний розвиток людського капіталу.

Цифровізація професійного навчання розглядається як один із ключових механізмів подолання зазначених викликів, про що зазначають вітчизняні [1-4] та зарубіжні вчені [5-9]. Використання цифрових освітніх платформ, масових відкритих онлайн-курсів, симуляційних середовищ, технологій віртуальної та доповненої реальності створює умови для модернізації освітнього процесу, розширення доступу до навчання та підвищення його результативності. Особливого значення набувають адаптивні та персоналізовані освітні рішення, що дозволяють враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти та формувати компетентності, затребувані сучасним ринком праці.

Водночас ефективність цифрової трансформації професійного навчання значною мірою залежить від рівня взаємодії освітніх установ із роботодавцями, розвитку дуальної освіти, інтеграції soft skills, впровадження сучасних моделей оцінювання результатів навчання та забезпечення інклюзивності освітнього процесу. Комплексний аналіз цих аспектів є необхідною передумовою формування ефективної системи професійного навчання в умовах цифрової економіки.

Сучасний ринок праці перебуває у стані глибоких трансформацій, зумовлених цифровізацією економіки, автоматизацією виробничих процесів, розвитком штучного інтелекту та глобалізацією. Ці процеси істотно змінюють вимоги до професійних компетентностей працівників, актуалізуючи потребу в нових підходах до професійного навчання. Традиційні моделі підготовки кадрів дедалі частіше виявляються недостатньо гнучкими та повільними у реагуванні на структурні зміни зайнятості, що призводить до зростання дисбалансу між

пропозицією робочої сили та попитом роботодавців [2].

У цьому контексті цифровізація професійного навчання розглядається як стратегічна відповідь на виклики сучасного ринку праці. Використання цифрових освітніх платформ, масових відкритих онлайн-курсів, симуляційних середовищ, віртуальної та доповненої реальності створює можливості для формування актуальних професійних навичок, підвищення доступності навчання та індивідуалізації освітніх траєкторій [5-9]. Зокрема, VR- та AR-технології забезпечують безпечне середовище для формування професійних навичок у галузях із підвищеним рівнем ризику. Окремого значення набуває розвиток адаптивного та персоналізованого навчання, яке ґрунтується на використанні алгоритмів аналізу даних і штучного інтелекту. Адаптивні освітні платформи дозволяють формувати індивідуальні траєкторії навчання залежно від рівня підготовки, темпу засвоєння матеріалу та професійних цілей слухачів [5, 8, 9]. Це сприяє зменшенню компетентнісного розриву та підвищує ефективність інвестицій у людський капітал. Водночас цифрова трансформація професійного навчання не може бути ефективною без тісної співпраці з роботодавцями. У цьому контексті важливу роль відіграють дуальна освіта, стажування та навчання безпосередньо на робочому місці. Активна участь роботодавців у розробленні навчальних програм підвищує релевантність професійної підготовки та скорочує період професійної адаптації випускників [10].

Сучасні дослідження також підкреслюють зростання ролі soft skills як невід'ємної складової професійної компетентності. Саме некогнітивні навички суттєво впливають на довгострокову зайнятість і кар'єрний успіх. Цифрові освітні середовища створюють нові можливості для розвитку комунікативних навичок, критичного мислення та командної роботи через проєктне навчання й інтерактивні онлайн-формати [11].

Крім того, концепція безперервного навчання (lifelong learning) розглядається як ключова умова адаптивності працівника в умовах постійних технологічних змін. Мікрокреденсії та короткострокові цифрові програми дозволяють швидко оновлювати компетентності та реагувати на зміну професійних вимог. Цифрові формати навчання знижують бар'єри доступу та роблять безперервне навчання реалістичною стратегією для широких верств населення [1, 2].

Цифровізація також відкриває нові можливості для забезпечення інклюзивності професійного навчання. Онлайн-формати розширюють доступ до освіти для людей з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб та мешканців віддалених територій [7]. Водночас це потребує розвитку політики цифрової рівності та адаптованих освітніх рішень.

У табл. 1 наведено основні напрями цифрової трансформації професійного навчання, інструменти їх реалізації та очікувані результати впровадження цифрових технологій в освітній процес.

Таблиця 1

Основні напрями цифрової трансформації професійного навчання

Напрямок цифровізації	Основні інструменти та технології	Очікувані результати
Використання цифрових платформ	LMS-системи, MOOC, інтерактивні онлайн-курси	Розширення доступу до освіти та гнучкість навчання
Віртуальна та доповнена реальність	VR/AR-тренажери, цифрові симулятори	Формування практичних професійних навичок
Адаптивне навчання	AI-алгоритми, learning analytics	Індивідуалізація освітніх траєкторій
Дуальна освіта	Стажування, навчання на робочому місці	Підвищення рівня працевлаштування
Lifelong learning	Мікрокреденсії, цифрові сертифікати	Підвищення професійної мобільності
Інклюзивна освіта	Дистанційні платформи, адаптивні сервіси	Розширення доступу вразливих груп до освіти
Розвиток soft skills	Проєктна діяльність, командна робота	Формування комунікативних компетентностей

Аналіз даних, наведених у табл. 1, свідчить про те, що цифрова трансформація професійного навчання має комплексний характер і охоплює як технологічні, так і організаційні

аспекти модернізації освітнього процесу. Використання цифрових платформ, адаптивного навчання та VR/AR-технологій сприяє підвищенню якості професійної підготовки, розвитку практичних компетентностей та забезпеченню більшої відповідності системи освіти потребам сучасного ринку праці.

Отже, цифрова трансформація професійного навчання є важливою передумовою підвищення ефективності зайнятості населення та формування конкурентоспроможного людського капіталу. Визначено, що сучасний ринок праці потребує не лише професійних знань, а й цифрових компетентностей, адаптивності, здатності до безперервного навчання та розвитку soft skills. Обґрунтовано, що впровадження цифрових освітніх платформ, адаптивного навчання, технологій віртуальної та доповненої реальності, а також розвиток дуальної освіти сприяють підвищенню якості професійної підготовки та скороченню розриву між потребами роботодавців і результатами освітнього процесу.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з оцінкою практичної результативності цифрових освітніх технологій та їхнього впливу на конкурентоспроможність працівників на ринку праці.

Перелік використаних джерел:

1. Лугова В.М., Сотнікова Ю.В. Професійний розвиток управлінців у повоєнній економіці: нові підходи до підготовки лідерів змін. *Економіка та суспільство*. 2025. No 75 DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-84>
2. Luhova V., Chumak G., Markarian A. Digital transformation of vocational education in the context of dynamic labor market changes. *Modern Challenges in Economic and Technological Innovation: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference*. International Scientific Unity. Bologna, Italy. March 4-6, 2026. P. 140-145. URL: <https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2026/03/Bologna>
3. Радкевич В., Пригодій М. Цифрова трансформація професійної освіти в Україні: реалії, виклики та перспективи. *Професійна і неперервна освіта*. 2025. № 9. С. 385–397. DOI: <https://doi.org/10.71358/ezu.2220>
4. Селізар В. Цифровізація професійно-теоретичної підготовки. *Інноваційна професійна освіта*. 2023. № 2 (9). С. 166–169. DOI: <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2023.2.9.166-169>
5. Aleven, V., McLaughlin, E. A., Glenn, R. A., & Koedinger, K. R. Instruction based on adaptive learning technologies. In: Sawyer, R. K. (Ed.). *Handbook of Research on Learning and Instruction*. 2nd ed. New York : Routledge, 2016. P. 477–518. DOI: 10.4324/9781003484776-26.
6. Bond, M., Marin, V., & Dolch, C. Digital transformation in German higher education: student and teacher perceptions and usage of digital media. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2018. DOI: <https://doi.org/10.1186/S41239-018-0130-1>.
7. Maroukgas, A., Troussas, C., Krouska, A., & Sgouropoulou, C. Virtual Reality in Education: A Review of Learning Theories, Approaches and Methodologies for the Last Decade. *Electronics*. 2023. Vol. 12, No. 13. Article 2832. DOI: <https://doi.org/10.3390/electronics12132832>.
8. Wang, S., Wang, F., Zhu, Z., Wang, J., Tran, T., & Du, Z. Artificial intelligence in education: A systematic literature review. *Expert Systems with Applications*. 2024. Vol. 252, Part A. Article 124167. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2024.124167>.
9. Zawacki-Richter, O., Marín, V. I., Bond, M., & Gouverneur, F. Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2019. Vol. 16, No. 1. Article 39. DOI: <https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0>
10. Mahfud, T., Winnarko, H., & Kusuma, B. J. Work-based learning in vocational education over past two decades: A scientometric and future research agenda. *SCT Proceedings in Interdisciplinary Insights and Innovations*. 2025. Vol. 3. P. 1–10. DOI: 10.56294/
11. Succi C., Canovi M. Soft skills to enhance graduate employability: comparing students and employers' perceptions. *Studies in Higher Education*. 2020. Vol. 45, No. 9. P. 1834–1847. DOI: <https://doi.org/10.1080/03075079.2019.1585420>